

VÖRÖS ZÁSZLÓ

A veszprémmegyei szocialista párt hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal:
Rákóczy-tér 9. szám.

Megjelenik

minden szerdán és szombaton.

POLITIKAI LAP.

Előfizetési árak: Egész évre 36 korona, félre 18 korona, negyedévre 9 kor.
Egy lappéldány ára 30 fillér.

Nyit-tér petisora 2 kor. — Hirdetési áraink: Árszabás szerinti jutányos árak.

A kisiparosok hitelügye.

Élkészítik a kisiparosok kataszterét. Érdemtelének nem kapnak hitelt.

A Forradalmi Kormányzótanács 100. számú rendelete intézkedik a kisiparosok hitelügyéről. A rendelet végrehajtásáról az „Országos Központi Hitelszövetkezet” politikai megbízottai a következő nyilatkozatot tették:

Az ellenforradalmároknak a tanácsköztársaság ellen egyik legerősebb agitációs fegyverük az volt, hogy a kommunista állam agyon akarja nyomni a kisiparosokat és kisgazdákat. Szélszében, hosszában azt a hírt akarták elterjeszteni a tanácsköztársaságról, hogy a kisiparosok száijából kiharja venni a falatot. — A kormányzótanács azonban kiütötte az ellenforradalmárok kezéből ezt a fegyvert. A kisgazdákra nézve már korábban mondták, hogy nem bánja őket, földjüket nem veszi el, sőt még a földadót is elengedte, melynek ígérgetése évtizedekig kortesfogásuk volt a régi politikusoknak. Most 100. számú rendeletével a kisiparosoknak hitellel való segítésére nyújt lehetőséget. A kisiparosoknak sincs tehát keresni valójuk az ellenforradalmároknál. Bár igaz az, hogy a kommunista állam nem kívánja az új generációt önálló iparossá tenni, hanem ipari munkásokat akar, vagy a kisiparosokat közös műhelyekbe kívánja terelni, mert csakis így látja boldogulásukat biztosítótnak, másrészt a fermelés egységes megszervezését és intézményes fokozását, valamint a termelt árak elosztását csak így oldhatja meg a legsikeresebben.

Ez azonban még nem jelenti azt, hogy a meglévő kisiparosokat existenciájukban támadja meg, mert hiszen még hosszú idő fog eltelni, míg a lerongyolódott Magyarország tízeni berendezkedése feleslegessé teszi a kisipart. Ennek tudatában igen is segítségükre siet és tízeni szükségleteikre: munkabérekre, anyagokra, műhelybére, munkagépekre, szerszámok beszerzésére olcsó hitelt engedélyez. — A hitel valóban olcsónak mondható, sokkal olcsóbb mint a kapitalista korszakban volt, melyben tudvaevően mindig „kisipari akciókkal” és 3—10 százalékos kamatokkal nyomorították agyon a kisiparosokat. Ezek most mindössze 5 százalékos és csekély nyomonzási költséget fizetnek az igénybevett hitelért.

A hitelt a fővárosban a Budapesti Kisipari Hitelszövetkezet mint az OKH. látja bonyolítja le, mely új helyiségében

(V. Zrinyi-utca 7.) már május 25-én megkezdí működését. A főváros és környékbeli kisiparosok hitelgényeikkel most már idefordulhatnak, ellenben a vidéken az OKH.-nak vidéki szervei látják el a kisiparosokat hitellel.

A Budapesti Kisipari Hitelszövetkezetet, melyet tavalevően a főváros alapított, liquidáljuk, valamint rendezzük a szociális népbiztosság által eddig folyósított kisipari hiteleket is. Ezután felállítjuk a kisiparosok kataszterét, melyben a hitelre szoruló kisiparosok minden adata fel lesz dolgozva. Ennek előkészítésére, valamint az egyes hitel kérelmező kisiparos hitelképességének megállapítására nyomonzószertvet fogunk felállítani, nehogy hiteleképtelenek és érdemtelének is hitelt vegyeneik igénybe.

Az igénybevett hitel fedezete a kisiparos műhely berendezése, munkagépei, szerszámai, anyagkészlete és áruí, melyekre nézve a hitelszövetkezetnek minden mást megelőző zálogjoga van. A kisiparos köteles gondoskodni arról, hogy az iparüzletéből eredő és 500 koronát meghaladó minden követelése a Budapesti Kisipari Hitelszövetkezetnél lévő számlájára folyjék be. Alkálában terekedni fogunk arra, hogy az összes kisiparosok folyószámlát nyissanak a Budapesti Kisipari Hitelszövetkezetnél és a készpénzfizetés kímélésére fizetésüket a Kisipari Hitelszövetkezet útján bonyolítsák le. — Természetesen bevezetjük a csekkrendszert, amivel a pénzhányon is könnyítünk.

Iratkozzunk be a Munkás-Szabadiskolába!

Mindenki annyit ér, amennyit tud! A Közköztársasági Népbiztosság ismeretterjesztő Bizottsága azt a célt szolgálja, hogy mindenki a legmagasabb fokra emelhesse emberi értékét. Ezért nyilvános és ingyenes előadásokon lélekemelő és tudásfejlesztő előadásokat tart, azonkívül mindenki kívánsága szerint olyan szakirányú oktatásban részesülhet, ahogyan azt boldogulása érdekében kívánja.

Mit lehet tanulni a Munkás-Szabadiskolában?

Tanulni lehet: írás és olvasást, földrajzot, történelmet, vegyiant, számitant, mértant, nyelveket, technikai, mezőgazdasági, kertészeti, méhészeti, kereskedelmi és egészségügyi ismereteket.

Tanulni lehet: az ipari foglalkozások bármely ágának köréből vett szakismereteket szakemberek vezetésével. Például éppan ugy lesznek faipari továbbképzőtanfolyamok, mint textilipari, vagy női kalapkészítő-tanfolyamok és így tovább minden mesterségre.

Tanulni lehet gépirást, gyorsírást, könyvelést, levelezést, áruismét, jogot és közigazgatást.

Az előadások idejét és helyét a hallgató viszonyaihoz alkalmazza az iskola vezetősége.

De hát miért is kell mindenkinek tanulni? Mert minden megváltozott a világháború és a forradalom következtében és aki csak annyit tud, amennyit tudott a háború előtt, az alig boldogulhat az új világrendben. Tanulni kell, mert mindenkinek szinte újra kell kezdeni az életet. Tanulni kell, mert csak most kezdődik az erősebb küzdelme a gyönggkkel és csak a tudatlan gyöngge. Tanulni kell, mert a tanult embernek derűsebb az élete, nagyobb a munkaképessége, könnyebb a boldogulása, mint a tanulatlané.

Elison: a világ leghíresebb feltalálója, Munkácsy a világhírű magyar festő, Fadrusz a legnagyobb magyar szobrász, James Watt a gőzgép és Jacquard a szövőgép feltalálója mind szegény iparosinas volt, de tisztasáí és szakadatlan továbbképzéssel a leghíresebb emberek, az emberiség jövőjét lelték. Sohasem késő tanulni, mondotta Kossuth Lajos is — és nem szabad megengedni, hogy csak egy ember írunk a tudatlanságban maradjon, mert egy rothadt alma megröhit szja az egész kosarat!

Mindenkinek önző érdeke, hogy mindenki tanuljon, csak így lehet kialakítani a megértő munkálkodás szép társadalmát!

Töltsék ki szívesen a szakoservezetekben felvett oktatási törzslapját. A tanfolyamok lehetőleg június 15-én meggyújnak. Bővebb felvilágosítást a Munkás-Szabadiskoláról Kálmán József elvtárs készséggel nyújt a hozzáfordulónak.

Minden tanfolyamról a látogatók, ha azt rendszeren látogatják államérvényes bizonyítványt kapnak és az üzemviteli tanfolyam elvégzése a munkásegyletemre való felvételre jogosít.

Minden oktatás teljesen díjtalan!

A pénz bálványja.

A letört, megriadt, megbénult, de reményeit egészen fel nem adott burzsoázia ellenforradalmi cselekedete volt a pénzzel való szabotázs és rémhír-terjesztés. A tanácskormány csak a legenergiusabb fellépéssel tudta leverni ezt a kísérletet, mely az aprópenz elrejtésében, a 200 és 25 koronás bankjegyek fiváltásának megtagadásával nyilvánult meg. Ez a próbálkozás tipikusan ellenforradalmi. Mert semmi sem ellenkezik annyira a szocialista rend szellemével egész gazdasági rend szellemével, egész gazdasági rendjével, mint a pénz bálványozása, imádata. Ezt a bálványt, a pénzt, mint a profit-felhalmozás, a tőkegyűjtés eszközt a szocializmus ledönti, helyébe a munkát teszi. A munka való jog és kényszer idején a pénz csupán kiegészítő eszköz. A társadalmi javakban való részesedést a társadalom tagjai számára nem az biztosítja, hogy pénztik van, hanem hogy a társadalmi munkában részt vesznek. S a részesedés mértékét nem a rendelkezésre álló pénz mennyisége szabja meg, — mely csak kiegészítő és átmeneti elszámolási eszköz, — hanem a rendelkezésre álló élelmiszer, ruházat, butor stb. mennyisége.

A pénz bálványozásának az új rendben való céltalan és döre voltát; a pénznek a kapitalista és a kommunista társadalomban való különböző szerepét nagyon világosan és meggyőzően mutatta be Lengyel Gyula pénzügyi népbiztos, a munkásegyletem tartott előadásán. Emlékeztelbe idézte hallgatóinak — s jó volna, ha az ellenforradalmi hajlandóságú burzsoázia feledné el ezt — hogy már a háborus tanulság

gok is megkezdtek a pénzhez fűződő babona lerontását. A pénzhiány maga már a háboru alatt sem jelentette a szükségletek kielégítésének biztosítását, most, a szocialista rendben még sokkal kevésbé. Nem a pénz ruhazza fel értéket az árukra, hanem megfordítva, s a döntő momentum a termelésben, nem a pénzjegy-forgalomban van.

A szocialista társadalom eltüntetnie a profitnak azt a pénz alakjában való összegyűjtését, melyet a proletárok kizsákmányolása, az általuk létrehozott érték többlet kizsákmányolása tett lehetővé. Az új társadalom nem az aranyon, még kevésbé a pénzjegyen, bankon épül fel, hanem a munkán. Mindenki annyit köteles dolgozni, hogy produktívul lehessen tegye a maga s a társadalmilag eltartott (bregok, betegek, stb.) megélhetését. Munkáját s az érte őt jogosan megillető cikkeket úgy cseréli ki, helyesebben úgy számolja el, hogy munkajegyeket kap, amelyek természetesen átmenetileg a mai pénzzel is helyettesíthetők. Ez a munkajegy, vagy pénz azonban csak utalvány a közös termelő eszközökkel, közösen termelt szükségleti cikke elosztására. Senki sem szerezhet belőle annyit, hogy magának vagy épen utadának munkanélküli jövedelmét biztosítsa. Es senki, dolgozó proletártestvérét a neki jutó szükségleti cikkektől nem tiltja el a pénz segítségével.

A pénz bálványá már a kapitalizmus, a pénz társadalmában megingott, a munka társadalmában pedig ledől. Nem az egyeznek birtokában levő pénz, hanem a teljes társadalmi munkakifejtés biztosítja az egyes dolgozók jólétét. A proletárok érdeke tehát világosan és nyilvánvalóan nem a pénzhez fűződik, hanem ahhoz: hogy minél tökéletesebb legyen a társadalmi munka szervezése, produktívulása és hogy a munkához való jog és a munkakényszer minél teljesebben és minél magasabb nivójú gazdasági és műszaki tudományos pontossággal érvényesüljön.

A munkástanács ülése.

A veszprémi munkások-, katonák- és földműves szegények tanácsa szombaton, (május 24) délután 4 órakor több nagyobb fontosságú ügyben Neumayer Imre elvtárs elnöklété alatt a város háza üléstermében ülést tartott, amelyen megjelent a Forradalmi Kormányzótanács által ujonnan kinevezett megyei politikai biztos, Szabó Gáspár elvtárs is. Az ülésről alábbi tudósításunkban számolunk be:

Neumayer Imre elnök elvtárs megnyitva az ülést, üdvözli a tanács megjelent tagjait és bemutatja Szabó Gáspár elvtársat, mint a Forradalmi Kormányzótanács által Veszprémmegye területére ujonnan kinevezett kormányzótanácsi biztost, kit a munkástanács nevében melegen üdvözöl, kérve hathatós támogatását és közreműködését. Szabó Gáspár megyei politikai biztos megköszönve a lelkes és meleg fogadtatást, biztosítja a munkástanácsot az ő legteljesebb támogatásáról, melynek ellenében a munkástanácstól is odaszó, mi fáradságot sem ismerő támogatást kér a nagy alkotó munkák közepette.

Következett erre a tárgysorozat első pontja értelmében az építési direktorium újabb megalkotása. A tanács a maga kebeléből az új építési direktoriumba Plank Mihály és Bujdosó János elvtársakat küldte ki, két tagot a veszprémi építómunkások szakosztálya küld ki, a budapesti építési direktoriumnak pedig ötödik tagként való kiküldésül Gyökeres János elvtársat ajánlja. — A bírói tanácselnökök megválasztásánál a munkástanács a fizikai és szellemi munkások köréből vegyesen 65 férfi és 12 nő elvtársat választott bírói tanácselnököknek. — Bokrossy Jenő elvtárs, városi mérnöknek azon nagy horderejű javaslatát illetően, hogy tekintettel a mai horribilis közszénárakra, a városi villamos műnél vezetessék be a nappali áram szolgáltatása és a vízvezetési gőzüzemelés villamos árammal tartanak üzemben, melynek révén évente mintegy 250 000 korona megtakarítás volna elérhető, a munkástanács magáévá tette és utasítja a városi intéző biztost, hogy a nappali áram szolgáltatásának lehetővé tétele céljából tegye meg a kellő lépéseket a budapesti központi szociális termelő népbiztosságnál, a szükségessé váló és a közszénnel jóval olcsóbb gázolaj többlet elnyerhetése kiutalása iránt. Vizont-

mivel a villamos üzemnél is telesen növekedtek a személyi és dologi kiadások, ezek lefedéséhez célzóan a villamos áram kilowattja felől május hó 1-től kezdődően 3 koronás egységárral állapítják meg.

Az ipari termelési tanácsba a munkástanács Erdős Béla és Jaszovics Béla elvtársakat választotta meg. A munkálgyi és népjóléti népbiztosság 29. számú rendeletére vonatkozóan, amely a Budapestről vidékre kihelyezendő proletár-gyermekek nyaralattá, célozza, a munkástanács akként határozott, hogy a nyaralásra szoruló proletár-gyermekek ügyét hathatósan előmozdítsa: Borbély József, Róland Ferenc, Magyar József, Kántor Iván, és dr. Cseresnyés József orvos elvtársokból álló ötös biztosságot küldi ki, kiknek egyben feladatává tétetik a nyaraló gyermekek gondozásba venni hajlandó családoknál az egészségügyi és erkölcsi követelményekről is meggyőződést szerezni.

Az elnöki bejelentések során a munkástanács akként határozott, hogy az idény előrehaladottságára való tekintettel a baromfi- és nyulenyeltesztő telep ez évben még nem létesíthető, de hogy eme a közfelvezetésre oly nagy horderejű intézmény a jövő évben már teljesíttesse feladatát, az előmunkálások még ez év őszén megkezdendők. — Jankovics Lajos elvtárs javasolta, hogy a Nagyvázsony és Tótvázsony községeket környező területeken felszaporodott vadak irtására a munkás-, katonák- és földműves tanács tagjaiból alakítsák egy vadászársaság, mely az érdekelt községek munkástanácsainak bevonásával egyrésztől csökkentsé a nagy állományt, másrészt pedig az elejtendő vadak husát közfelvezetési célra a vörös hadsereg katonáinak és a budapesti proletároknak adja át. A javaslatot a munkástanács ülése elfogadta. — Ezután jelentette az elnök, hogy a városi proletárközönség ellátására a vidéken vásárolt sertések fuvarozási és szállítási költségei oly telesen emelkedtek, hogy az eddigi áron ráfizetés nélkül nem lehet a sertések husát kikaparni. A munkástanács a kényszer hatása alatt a halosági sertés-hus árát kilogrammonként 18 koronában állapítja meg.

Ugyanezok jelentette elnök, hogy a veszprémi mészáros és hentesiparosok az utóbbi napon is telesen emelték a marha- és borjúhús árát és pedig kilogrammonként 36 koronára. Ő értesítette az érdekelt iparosokat, hogy a marhahús árát nem engedheti meg ily aránytalanul felemelni, mire azt a választ kapta, hogy a mai rohamos állatárak emelkedések mellett nem tudják 30—32 koronáért adni a marhahúst s ezért nem is hajlandók további bevásárlásokat eszközölni. Ő mint elnök ajánlja, hogy mint Székesszék elvtársai is tették; vegyük közkezelésbe a proletárközönség hussellátásának ügyét s a munkástanács c. célból bízza meg a városi intézőbiztost, hogy ez haladéktalanul tegye meg a szükséges lépéseket s egyben tanulmányozza a kérdést Székesszék városra is. — A közfelvezetési kérdéssel kapcsolatban utasította a munkástanács a vörös őrség parancsnokát, kísérje éber szemmel a sertéskereskedéssel foglalt kereskedelmet, csakugy a helybeli nyilvános étkezdéket is, az előbbieket azért, hogy árrágitást lehetővé tegyék, az utóbbiakat pedig azért, hogy a hústalan napokon hiuseledeleket ki ne szolgáljanak.

A nap- és légtüdő, valamint gyermek-játszóterek sürgős létesítése tárgyában a munkástanács a közegészségügyi politikai megbízottat keresi meg javaslatlété céljából. — Jaszovics Béla elvtárs javaslatára a munkástanács eltörli a városi helypénzdíjak szedését és utasította az intézőbiztost, hogy a helypénzdíjjal foglalkozott közalkalmazottak más irányú foglalkoztatásáról gondoskodjon.

Szabó Gáspár megyei politikai biztos javaslatára a munkástanács átiratban megkeresi a vörös őrséget, hogy a városba jövő idegeneket a legszigorúbban igazoltassa és egyben ellenőriztesse. Majd Balla elvtárs indítványára a munkástanács utasította a városi intézőbiztost, hogy a tanácssteremből távolítsa el Dunszt és Kovács Imre volt polgármesterek képeit, mire az ülést véget ért.

HIREK.

— **Kinevezés.** A forradalmi kormányzótanács Veszprémmegye területére Szabó Gáspár elvtársat nevezte ki a kormányzótanács megyei politikai biztosul.

— **Tanügyi kiküldetés.** A közoktatásügyi népbiztos Molnár József tanítóképző intézeti vezetőt a pápai volt ev. ref. tanítóképző intézethez, Snasel Ferencet a pápai volt rom. kath. tanítóképző intézethez és dr. Radnai Oszkár tanítóképző intézeti tanítót a veszprémi rom. kath. tanítóképző intézethez küldte ki a folyó iskolai év végén tartandó vizsgálatokra elnökül.

— **Felhívás.** A belügyi népbiztos rendelete folytán felhívom Veszprém város lakosai közül azokat, akiknek hozzátartozója Amerikában van és akik mint teljesen munkaképtelenek és szegények, segélyre szorulnak, hogy a városi intézőbiztosság véleményezésével ellátott s a segélyezésre szoruló családtagok pontos létszámát feltüntetve környezetük melletti lakásukba a városi népjóléti hivatalhoz (vagy főispáni hivatal I. em.) Veszprém, 1919. május 22.-én. Mihályfi János, városi népjóléti politikai megbízott.

— **Iskolatársnők találkozójának elhalasztása.** Tekintettel a mai nehéz közlekedési viszonyokra, az 1913—14 tanévi, veszprémi női kereskedelmi tanfolyam hallgatóinak 5 éves találkozója a jövő évre halasztottuk. Veszprém, 1919. május 26. Jegyző.

— **Hirdetmény.** A városi intézőbiztossága elrendelte, hogy a városi lakosság részére folyó évi augusztus hó 15-ig a fejkvata szerinti gabonajárandóság kiadások és pedig buza kétharmadrészben, rozs egyharmad részben. Felhívjuk tehát a városi közönséget, hogy jelentkezzenek f. hó 26-tól kezdődőleg az élelmezési ügyosztályban azok, akik eddig hatósági ellátásban részesültek. Mivel a városi pénztárban aprópénz nem áll rendelkezésre, felkérjük a közönséget, hogy ilyenlennel fizessen, különben a gabonát kiadni nem tudjuk. Veszprém, 1919. május 25. Intéző biztosság.

— **Tanügyi beosztás.** A közoktatásügyi népbiztos Rosotzi Elek állami elemi iskolai tanítót a veszprémi köznevelődési és oktatásügyi osztályhoz osztotta be.

— **Zárórák szabályozása.** Szabó Gáspár, a kormányzótanács megyei politikai biztos és Turánzsky, a vörösök ezred politikai megbízottja együttes rendeltükben elrendelték hogy folyó május hó 27-től kezdődően a kávéházak, nyilvános éttermek stb. csak esti 9 óráig tarthatók nyitva. Esti 10 órán túl csak azon elvtársak tartózkodhatnak lakásukon kívül, kiknek a vörösök ezred politikai megbízottjától erre engedélyük van. Magánlakásokban világi tanítók csak esti 10 óráig lehet. A rendelet megszegőt szigorúan büntetik.

— **A Veszprémi Munkás-Szabadiskola vezetősége** felkéri mindama szakszervezeteket és szakszervezeti tagokat, hogy a kitöltés végett átvét *„Oktatási Törslap”*-okat a kitöltés után ne az *„Országos Ismeretterjesztő-Bizottság”* címre Budapestre címetlenül küldjék be, hanem Kránitz József elvtárs címére: Veszprém, Pázmány-utca 16. szám alá.

— **Áthelyezés.** A közoktatásügyi népbiztos Fakkelmann Ádám kispesti állami elemi iskolai tanítót a balatonalmádi-i állami elemi népiskolához helyezte át.

— **Sport.** Folyó hó 25-én délután 4 órakor tartotta mérkőzését a V. T. C. a Hajmáskéri tüzérsg csapatával a Gulyadombon s azt fölényesen 3:0 (földű 2:0) legyőzte. A mérkőzés eltekintve a hajmáskériek két-három játékosának durvaságaitól szép fairon folyt le elég szép számú közönség jelenlétében. — A mérkőzés Mustos bíró kifogástalanul és erős kezűvel vezette. Szépet produkált a V. T. C., jól fejlődő ambíciózus és igazán érthetően a veszprémi publikum magatartása, hogy eme fejlődő egyesületet kellőképpen nem támogatja. Ugy értesülünk, a legközelebbi mérkőzés áldozó csúrlőrőkön lesz.

— **Dohánygyári biztos.** A szociális termelési biztos a Forradalmi Kormányzótanács IX. sz. rendelete alapján Willman József elvtársat a pápai dohánygyárhoz ideiglenes termelési biztosnak nevezte ki.

— **Katonai szolgálatra jelentkezett üzérek.** A május hó 24-én, Zsúrek katonai politikai megbízott által kibocsátott behívó parancsra Veszprém város katonailgyosztályánál mintegy 32 elvtársunk jelentkezett a vöröshadseregbe üzérégi szolgálatra. Az esztelenen még nem jelentkezett volt üzérek ellen megtörtént intézkedések lesznek fogantatva.

— **Kérelem a volt rómi. kath. legényegylet tagjaihoz.** Felkérjük a volt rómi. kath. legényegylet tagjait, hogy a könyvtárból elvitt könyveket folyó hó 31-ig este 7—8 óra közt a helyiségben elismervény ellenében leadni sziveskedjenek, mert a határidő leletével a „Vörös Zászló”-ban névszerint lesznek felszólítva. — Veszprém, 1919. május hó 22-én. A vas-, fa- és szobamunkások öszzeszeletése.

— **A Szociális Termelés.** Hevesi Gyula, a szociális termelés népbiztososa Oultmann Henrik kinevezte a Szociális Termelés című folyóirat felelős szerkesztőjének. A lap ezúttal jelenik meg, szerkesztőség már a legközelebbi számban új rovatot nyit „Levelek a szerkesztőhöz” címmel s ebben a rovatban közölni fog a népszavazás kérdéseit való minden elvi vagy gyakorlati hozzászólást. A szerkesztőség felhívja a közönség figyelmét erre a rovatra, amlynek az a feladata, hogy általa kerüljenek felszínre azok az erzmék és kezdeményezések, amelyek a kapitalisztikus rend nyomása alatt nem tudtak érvényesülni. A szerkesztőség felkér minden olyan testületet, amely a Szociális Termelés tárgykörébe tartozó kérdésben értekezletet készült tartani, értesítse erről a szerkesztőséget, hogy egy munkatársát kiküldhesse.

— **A „Magyar Király Szálloda” új elnevezése.** A veszprémi munkások, katonák és földművelészek tanácsának május hó 24-én tartott ülésén egyik elvtárs indítványára között határozatból kifolyólag utasítva lett Singer D. Adolf, a veszprémi „Magyar Király Szálloda” tulajdonosa, hogy szállodájáról a régi elnevezést távolítsa el és hogy azt a jövőben Marx Károly nevére el.

— **Szolgálaton kívül nem szabad fegyvert és oldalfegyvert viselni.** Szabó Gáspár megyei politikai biztos és Turánszky, a vörösr ezred politikai megbízottjának együttes rendelete értelmében a vörös örkök és a vörös hadsereg katonáinak sem szabad a szolgálaton kívül fegyvert és oldalfegyvert hordani és a vörös örkök és a vörös hadsereg katonái is csak engedéllyel maradhatnak künn esti 10 óráig.

— **Elkobozott ezüst-aprópénz.** Általános a panasz, hogy nincs aprópénz, mert azt egyesek részben otrombán és valótlán liszletések behatása alatt, részben és főként pedig üzérkedésből visszatartják. A veszprémi vörös-örség a napokban öv. Nagy Sándorné veszprémi lakostól foglalt le mintegy 208 korona ezüst-aprópénzt s nevezett ellen a büntető eljárást is folytatja tette.

— **A luxus közlekedési eszközöket be kell jelenteni.** Turánszky a vörösr ezred politikai megbízottja halragas útján is közölni hírdetményben felszólítja mindazokat az érdekelteket, kiknek luxus közlekedési eszközök vannak tulajdonukban, hogy azokat f. május hó 29-ig a vörösr ezred irodájában (Vár-utca 6.) annál se inkább jelentsek be, mert az ezt tenni elmulasztókat a luxus közlekedési eszközök el lesznek kobozva.

— **A gyógynövényügy új szervezése.** A tanácsköztársaság megalakulása után a földművelésügyi népbiztoság szocializálta a Magyar gyógynövény-részvénytársaságot, átvette a Neruda-féle gyógynövénytelepet, a gyógynövénykereskedők árukészletét, s megalakította a Központi Gyógynövény-üzemet, amelynek feladata a gyűjtött és termelt magvaknak beváltása, feldolgozása és a gyógyszerárak szükségletének biztosítása. A termelés biztosítására a földművelésügyi népbiztoság gyógynövénytermelő szövetkezeteket létesít, melyeknek tagjai a részükre kijelölt területen a népbiztoság által kijelölt gyógynövényeket termesztetni kötelesek.

Az irányítást és a felügyeletet a földművelésügyi népbiztoság gyógynövénykirendeltsége végzi. A kirendeltség és a központi gyógynövényüzem a meg nem szállott területen a szervezés előmunkáit már befejezte. A vadontermő növények beváltását szervezeti alapon fogják rendezni. A gyógynövényüzem egyes vidékeken, körzetekben beváltó bizományosokat jelöl ki, akik a szedők által gyűjtött árut nyers állapotban átvesszik, szárítják, kezelik, csomagolják. Hogy a gyűjtők a nyersáru elszámolásnál ne károsodjanak, a nyersáru után csak bizonyos összegű fizetnek ki. A bizományos munkájáért az egyes áru-minőségek után kilónként 100 korona jutalmat kap. A gyógynövények átvételi árát a Központi Gyógynövényüzem már megállapította. Az árakat a gyűjtők (munkások) élvezik. Az átvétők közegekn minden métermáza száraz áru után 100 korona prémium jár. A fontosabb gyógynövények beváltási ára a következő: bodzavirág 400 korona, hársfavirág 700 kor., pipacs-virág 1100 kor., vörös rézszeszirom 1000 kor., ezerjófű-level 1000 kor., fodrosmenta 500 kor., pimentófü 200 kor., csalán 200 kor., szappangyökör 800 kor., barackmag fellörve 800 kor. és anyarozs 1800 kor.

— **Balást.** Szedlák János veszprémi fuvarozási munkást lótszolgálat közben az egyik ló oty erővel rugta hasba, hogy súlyos sérüléssel mentőknök kellett a helybeli városi kórházba szállítani.

— **A bankmunkások júniusi illetményeinek folyósítása.** Junius elsején a pénzintézetek alkalmazottainak illetményeit egyelőre ugyanolyan alapon folyósítják, amint az május elsején történt.

— **Öngyilkosság.** Szűcs Ferenc veszprémi lakos fuvaros és kiszagda e hó 23-án a délelőtti órákban urkut-utcai lakásán felakasztotta magát. Mire hozzátartozói észrevették már meghalt.

— **Működésben a zsebtolvajok.** Vörös örségünk erősen nyomoza az egy idő óta Veszprémben kikövetelt zsebtolvajások tetteseit. De mindezek ideig még nem tudott célt érni. A hét folyamán a zsebtolvajok néhai Kántor Mária hagyatékának árverése alkalmából működtek és egy nőnek a zsebből lopták ki a mintegy 240 koronát tartalmazó tárcáját. — Közönségünk saját érdekében cselekszik, ha zsebben hordott pénzért jobban ügyel és az esztelenen tetlen ért tolvajt átadja a vörös örségnek.

— **Megmarta a veszett kutya.** Reiner Ignác farkasgyepűi lakost megmarta egy veszett kutya. Nevezettet gyógykezelés céljából Budapestre szállították a Pasteur-intézetbe. Farkasgyepű községben ebzárlat lett elrendelve.

— **Ecetkészletek bejelentése.** A közellátási népbiztoság rendeletét adott ki, melyszerint minden 500 litert meghaladó ecetkészletet, akár termelő, akár kereskedő, vagy pedig bárki más tulajdonában vagy őrzetében van, 5 nap alatt az ecetsav-tartalom megjelölésével a közellátási népbiztoság 11. osztályánál be kell jelenteni. — Aki a bejelentést elmulasztja, Forradalmi Törvényszék elé kerül.

— **Papi szövet kivételző használata.** A szociális termelés népbiztoságának 64. Sz. N. számú rendelete értelmében a következő cikkek előállításához további jímekedésig kizáróan papírszövetek használatát fel: mindennemű zsebkönyvek, táskák, hordtők, zászlok, csomagoló és viaszosvázon, kaláphéls, gallér- és közbélés szövet, keményvázon, sportspapák, diszletek, kárpitozás, fejkendő, kötények, függönyök, táptétek, burorbevónás, lámpa és kertierények, szőnyegek, nyugvógyak, lepedők, matracok, műbőr, könyvkötészeti kellékek, babaruhák, asztalkendők, szigetelőanyag, fegyverruha és temetőezési kellékek. Mindeme cikkek, illetve az ezekhez szolgáló anyagok korlátlannul beszerezhetők a Ruházati Hivatal elosztó raktárában (V. Arany János-utca 13.).

Színház.

Beszámoló.

Nem tudom, más is úgy van-e vele, de én a magam részéről nem vagyok megelégedve sem a műsorral, sem — tisztelt a kivételnek — a szereplőkkel. Ma, amikor a proletárság még

csak a kultura hátramesgyén áll és onnan pislogat be vágytelve de még értetlenül, a kultura fényes birodalmába, amikor neki még minden újszerű és furcsa, úgy kell vele bánnunk, mint a jó anya a kis gyermekével bánni szokott: ki kell válogatnunk az eléje tárandó új ismeretekből a legszebbeket, legnemesebbeket, mert amint az ember egész életén át megéri a kis gyermek korában megszerzett tapasztalatok su-lyát, és úgy a proletárok kulturéletét is nagyban befolyásolni fogja az, hogy az első benyomásaik milyenek voltak. Már pedig „Heje huja báró”-val, „Vandergold kisasszony”-nyal és hasonló szatmárságokkal mindent kidunnk fejleszteni a proletároknak, csak a kultura, az igazi értelemben vett kultura iránti szeretettel és tartós vágyáddal nem! Az igaz, hogy ma a proletárok többsége még nem tudja kellőképp értékelni a komolyabb, tartalmasabb műveket, de épen azért a „nemzet napszámosai”, helyesebben a proletárok magasabb tudású rendező testvérei a színészek, hogy a jó testvér tárelmével fokról-fokra, kitartással vezessék be az elmaradt testvéreket a tudás országába. — S épen itt jön előtérbe az, amiért én nem vagyok megelégedve színészeink legjobbjával. — Nincs türelmük, nincs belátásuk. A legkisebb zaj, közhözs előadás közben már idegességel vált ki belőlük s mivel azt gondolják, hogy a közönség úgy sem tudja méltányolni az ő művészetüket, fagyosan, unottan játszanak, legtöbbször csak úgy „lemondják” a szerepüket. Hát ez nem jól van! Tessék a vezetőségnek a gyöngé, minden szellemet nélkülöző operettek helyett — ha már nem találak az ujak között megfelelő — régi jó operettekkel előszedni és ezeket kellő megértéssel, teljes tudással előadni. Ma nem a pocokos bankárnéknak játszani, akik meghaltak, ha nem kaptak a mindennapi vacsorájuk mellé egy vadonat új operettel, hanem a kulturál eddig nélkülözött szegény proletároknak!

Négy előadásról kellene referálnom, ezek között volt három agyonbukott hülye operettel A halottakról vagy jól, vagy semmit s így inkább hallgatok, ellenben a szereplők közül ki kell hogy emeljem Palczit, aki soha nem lépi túl a megengedett határt, nem úgy mint sokszor Ligeti, természetesen Vida Illust, aki tökéletesen kiforralt tehetségű, kiváló művész, Nemeth Irént, akijől nagyon, nagyon sok szép alakítást várok. Mezei Margitot, Marczinca Vicát, Szalma Sándort, akinek nagyon szép organuma van, Lónyai Sándort akinek úgy hangja, mint játéka már igen sokat fejlődött.

Hétlőn az „Örvény” ment eléggé teltház előlő A darab középpontjában Kovács Lulu áll, neki kellett volna az összes fonalakat a kezében tartania, azonban — kiejelte. Izig vérgis hisztériának kellett volna lenni, aki minden szíven keresztül gázol, mindent feladoz a szerelemért, ezt a lángolást azonban nem sikerült eléggé megtestesítenie. Annál tökéletesebbet produkált Doktor János, aki — mint mindig — most is mesteri módon alakított. Nagyon jó volt Ács József is, kár, hogy olyan ritkán juttatják érdemes szerephez. Gergely Oizi szintén tudása javát nyújtotta. Abonyi, aki egyébként kiváló tehetség, monoton, sok helyütt mondhatni unott hangon játszotta le szerepét. (S—i)

Áldozó csütörtök napján két előadás van színházunkban. Délután Tui a nagy krivánon, este Strauss Oszkár világhírű operettje Legénybucsu kerül színpadra Nemeth Irén, Vida Illus, Szalma, Lónyai, Pataki és Gulyással a főbb szerepekben. — Pénteken Wien tavalyi szenzációja — a „Vándorlegény”, „Nevelő férj”, „Az asszonyfaló” szerzőjének — Fyler Edmondnak kitűnő operettje: A táncos grófnő kerül bemutatásra. A kitűnő táncszámmal bővelkedő bohózatos operett főbb szerepét Mezei Margit, Marczinca Vica, A. Faith Giza, Pataki, Gulyás és Ligeti játszik. Vasárnap délután Hejehuja báró operette van műsoron. — A vasárnap délelőtti 11 órákor kezdődő matinéra külön is felhívjuk közönségünk figyelmét. Színpadon kiemeltek, egyfelvonásosok, modern aktuális kuplék, szavaltatok stb.

A szakszervezeti tagoknak külön pénztárt nyitottunk. Ezen pénztár délelőtti 11-11 óráig csak a szakszervezetek rendelkezésére álló 30 százaikos jegyeket árulja. Más időben kedvezményes jegy nem váltható.

Pártélet.

Felhívás. Kérem a kisiparosok szociálista szervezeteinek kebeléből alakult összes szakcsoportok elnökeit és jegyzőit, hogy folyó május hó 29-én, csütörtökön este, pontban 7 órakor a szervezett helyiségekben igen fontos ügyben jelenjenek meg. — Boskovitz Ignác ötös biz. elnök.

Szakszervezeti mozgalmak.

Kérjük az összes szakszervezetek és helyiscsoportok vezetőségeit, hogy helyiségváltás esetén a körülményről lapunk kiadóhivatalát és szerkesztőségét is értesítsék. Csakugy kérjük a vezetőségi és tag-értekezleti ülések tartásának időpontját kellő időben közölni. Lapzárlat kedden és pénteken déli 12 órakor!

Felhívás. Felhívom az alant felsorolt, a Kisiparosok Faipari Szakcsoportjába tartozó elvtársakat, hogy pontos lakcímkövet legkésőbb f. hó 29-ig, csütörtök est 8 óráig hozzám leadni sziveskedjenek: Angyal Kálmán, Bors Rudolf, Bukovics József, Gácsér Kálmán, Hercegh Lajos, László József, László Jenő és Reinhard György asztalos, Kiss Kálmán, Bedőcs János, Deák Ferenc, Nagy Béla, Németh Gyula, Varjas Lajos és Völgyi Károly bognár, Leimeiszter Antal kádár, Pásztor Ferenc szítás, Homorai Béla faszobrász, Illikmann György csatornás, Hopp József és Nagy Nándor kefekötő, Pinkász Mór kártyító, Molnár Károly kocsiagyártó és Kovács Menyhért orgonakészítő elvtársak. Vörös István szakcsoport jegyző. Veszprém, Buhim-u. 2.

A Kisiparosok Faipari Szakcsoportja folyó május hó 30-án, pénteken este fél 7 órakor a Hosszu-utcában (Angyal) levő helyiségében szakcsoport-ülést tart.

A Kisiparosok Élelmezési Szakcsoportja folyó május hó 29-én, csütörtökön este 7 órakor a Hosszu-utcai helyiségben értekezletet tart, melyre kéri a tagok pontos megjelenése.

Felhívás! A kisiparosok szociálista szervezetébe tartozó mindazon elvtársak, akik mindegyikük külön szakcsoportot nem képeznek, június hó 1-én, vasárnap délelőtt 9 órakor okvetlenül jelenjenek meg a Hosszu-utcai helyiségben.

Az Ifjumunkások Szakcsoportjának vezetősége folyó május hó 30-án, pénteken délután fél 7 órakor értekezletet tart az iparostanonciskolai párhelyiségben. Pontos megjelenés kéri a tagokat. Az Ifjumunkások Szakcsoportjába beiratkozni lehet minden hét péntekjén fél 7 órától fél 8-ig és vasárnapi napon délelőtt 9 órától 11 óráig.

Munkásbiztosítási bejelentések és a munkásbiztosítási járulékkövetelések befizetése

A Forradalmi Kormányzótanács XXI. számú rendelete értelmében minden munkás, bármilyen foglalkozása is legyen, betegség és baleseti biztosítás alá esik. Mindenki, aki bérrel dolgozik ipari üzemből, kereskedelemből, magán- és közhivatalban, háztartásban stb. be kell jelenteni az illetékes munkásbiztosító pénztárnak. A munkásbiztosító pénztár minden dolgozó embert és hozzátartozóját betegség esetén gyógykezelésben, kórházi ápolásban, ingyenes gyógyszerben stb. részesíti, magát a biztosított tagot pedig táppénzben is részesíti. Ha pedig valamely tagot munka közben baleset ér, vagy oly tevékenység közben, amit az üzem, hivatal, háztartás stb. érdekében végez, baleset kártalanításban részesül.

Az a vállalat, háztartás stb. vezetője, aki munkását annak belépésétől számított 8 nap alatt be nem jelenti, vagy a bejelentendő adatokat a valóságnak meg nem felelően jelenti be, a Forradalmi Kormányzótanács rendelete értelmében Forradalmi törvényszék elé állítandó. Minthogy a háztartások fejei alkalmazottait igen hanyagul jelentették be, a Veszprémi Kormányzótanács Munkásbiztosító Pénztár felhívja a bejelentést elmulasztókat, hogy kötelezettségüknek haladéktalanul tegyenek eleget, mert különben minden olyan esetben, mikor a munkaügyi tudomására jut, a legszigorúbban lenne kénytelen

velük szemben eljárni. De nemcsak a Forradalmi Törvényszék büntetését nem fogják elkerülni, hanem kötelesek lesznek mindazokat a költségeket és kiadásokat is a Pénztárnak megtéríteni, amelyek a beteg és be nem jelentett munkás gyógykezelésével felmerülnek. Ugyancsak be kell a Pénztárhoz jelenteni a munkások (háztartási alkalmazottak) kilépését legkésőbb a kilépést követő 8. napon.

A munkáltatók a biztosítási járulékok felosztás bevétele nélkül tartoznak befizetni, tehát még mielőtt a fizetési meghagyást a Pénztártól megkapják volna. A biztosítási járulékokat ugyanis a bérfizetési hónapról számított 3 nap alatt kell befizetni. Aki a járulékokat a most jelzett időben haladéktalanul be nem fizeti, szintén bünteleményt követ el, amelynek elbírálása a Forradalmi Törvényszék hatáskörébe tartozik.

A szocializált üzemek bizalmi férfiainak a Szociális Termelés Népbiztosága 18. sz. rendeletével utasította, hogy a betegség és baleset biztosítási járulékoknak és díjaknak esedékességük szerint a munkásbiztosító pénztárhoz való pontos befizetéséről felelősség terhe mellett gondoskodjanak. Miként a Forradalmi Kormányzótanács, úgy a Szociális Termelés Népbiztosága is biztosítani akarja, hogy a beteg munkások részére a segélyek akadálytalanul folyósíthatók legyenek. A munkásbiztosító pénztárak a jövőben az eddiginél sokkal fokozottabb mértékben fognak örködni azon, hogy a beteg és sérült munkások egészsége és munkaképessége helyreállítható. Akinek bármilyen panasa van az orvosi ellátásra nézve, vagy a gyógykezelés más formája ellen, forduljon bizalommal a pénztár igazgatóságához, amely a feladatát rosszul teljesítő orvos, vagy más hivatalnok ellen a rendelkezésre álló rendszabályok teljes szigorával fog eljárni s nem fogja tűrni, hogy bárkinek jogos igényét megsértse.

Felhívás az összes anyaghivatalokhoz (volt központokhoz).

Az összes anyaghivatalok (volt központok és háborús gazdasági szervek) tartoznak az alantiakat a szociális termelés népbiztoságának központi anyaghivatalához (II. Lánchíd-utca 3./III. 5.) sürgősen bejelenteni: 1. Teljes címüket, osztályaikat, vezetőik névsorát, telefonszámukat és helyiségeiket pontos megjelölését. 2. Mind azoknak az anyagoknak szabatos jegyzékét, amelyekkel ezidőszerte foglalkoznak.

Az egyes anyaghivatalok ügyvezetői személyükben tétetnek felelőssé az e felhívásban foglaltak pontos megtartását illetően.

Felhívom továbbá az anyaghivatalok, hogy a május 31-iki állapot szerinti készletjelentéseket június 1-ig a központi anyaghivatalhoz feltétlenül szolgáltatassák be és hogy jelentéseiket félhetlenként a legnagyobb pontossággal küldjék be.

A Szociális Termelés Népbiztoságának Központi Anyaghivatala.

Vármegyei Közellátási Intézőség.

2419/1919. sz.

Körrendelet.

Valamennyi járási, városi és falusi Munkás- és földmivestanácsnak.

A közellátási népbiztoság a vármegye területén termelt tojás és baromfitermékek feleslegének rendszeres összegyűjtését és Budapestre való szállítását rendelte el. Ennek a feladatnak a teljesítésére Veszprémben, a vármegye székhelyén (Rákóczi-tér 1. szám) egy vármegyei központi kirendeltséget létesített. Ez a szerv lesz hivatala az általa igazolványokkal ellátott bizományosai után a tojás- és baromfitermékek összegyűjtésére és megvásárlására.

Hogy ezen közellátási szempontból oly fontos szerv a kijelölt célt elérhesse, a községek Munkásbiztosításainak szigorú kötelezettségére teszem, hogy a községben időnkint megjelenő

fenti kirendeltség megfelelő igazolványával ellátott bizományosokat a tojás és baromfi összegyűjtése körül a legteljesebb mértékben támogatassák és minden egyéb úzérkedés céljait szolgáló bevételeket megakadályozzanak és a már ilyenek által összevásárolt tojást és baromfit felofaladják.

E helyen fel kell hívnom a Munkásbiztosítókat figyelmét arra a körülményre is, hogy a Közellátási Népbiztoság rendelete értelmében csak akkor számíthatnak ipari cikkek kiszolgáltatására, ha a fentírt kötelezettségüknek eleget tesznek.

A járási Munkás- és földmivestanácsokat pedig felhívom, hogy a körrendelet pontos betartását a maguk részéről is szigorúan ellenőrizzék.

Ezen rendelet a Veszprémmegyei Szociális Földmivés Termelési Szövetkezetekre is vonatkozik.

Jelen rendelet ellen vétőket kérelmetlenül szigorral fogjuk büntetni.

Veszprém, 1919. május 24-én.

Vármegyei Gazd. Vármegyei Közellátási Főmegbizott. Intézője.

Rézkénport, perocidot és szőlőkarót átadnék gazdatársaimnak. Ár és mennyiség lakásomon megtudható. Parrag Béla erdőfőmérnök Veszprém, Szabadi-utca 25. szám.

— Hirdetmény. Közvéstem, hogy a hadügyi népbiztoság rendelete szerint a rokkantak, elesettek és eltűntek hozzátartozóinak ideiglenes évi segélyei további intézkedésig ezután is folyósítani fognak. — Veszprém, 1919. május 27. — Neumeyer, int.-biz. elnök

A veszprémi törvényszék.

P. 689. szám. 1919

Hirdetmény.

A veszprémi törvényszék közhírré teszi, hogy Vencel Lajosné, Vencel Mária veszprémi lakos részéről az 1911. l. t. c. 733. §-a alapján előterjesztett kérelem folytán az állítólag meghalt, Vencel Lajos földmivés, volt veszprémi lakos holtaknyilvántárába iránt az eljárást a mai napon megindította és az eltűnt részére ügygondnokul Révész Sándor ügyvéd, veszprémi lakost rendelte ki.

Felhívja a törvényszék az eltűnt és mindazokat, akiknek az eltűnt életbenlétéről tudomásuk van, hogy a bíróság, vagy az ügygondnokot az eltűnt életbenlétéről értesítsék, egyszerűsített közöljék azokat az adatokat, a melyekből az eltűntnek életbenléte megállapítható, mert ellenkező esetben a bíróság az eltűntet a jelen hirdetménynek a „Tanácsköztársaság”-ban történt harmadszori beiktatását követő naptól számított 3 hó letelte után bíróság holtának fogja nyilvánítani.

Veszprém, 1919. évi április hó 18.-án.

Kerényi sk. tsz. bíró.

A kiadmány hitelűl:

Pintér sk. igazgató.